

RIIGIKOGU
KORRUPTSIOONIVASTASE SEADUSE KOHALDAMISE
ERIKOMISJON

ÜLEVAADE
KORRUPTSIOONIVASTASE SEADUSE KOHALDAMISEST
2005. AASTAL

Sisukord

1. Avaliku sektori ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide (MHD) esitamise andmed	3
1.1. Ministeeriumid ja nende valitsemisala riigiasutused.....	3
1.2. Põhiseaduslikud institutsioonid.....	7
1.3. Maavalitsused.....	8
1.4. Avalik-õiguslike ülikoolide rektorid	8
1.5. Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nõukogud.....	9
2. Kohalike omavalitsuste (valdade/ linnade) volikogude andmed.....	10
2.1. Andmed linnadelt	11
2.2. Andmed valdadelt	11
3. Koondandmed MHD laekumiste ja KVS rikkumiste kohta 2005. aastal.....	13
4. Riigikogu erikomisjonile esitatud majanduslike huvide deklaratsioonidest	15
5. KVS kohaldamisel ilmnenu probleemid	16

1. Avaliku sektori ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonide (MHD) esitamise andmed

1.1. Ministeeriumid ja nende valitsemisala riigiasutused

Ministritele saadeti 2005. aastal vastamiseks järgmine küsimustik.

1. Ametiisikute kategooriad ja arv iga kategooria lõikes, kes esitasid MHD:
 - 1.1 Teie ministeeriumis;
 - 1.2 ministeeriumi valitsemisala ametites ja inspeksioonides ja teistes riigiasutustes;
 - 1.3 ministeeriumi hallatavates riigiasutustes;
 - 1.4 valitsemisalasse kuuluvate äriühingute juhatuste ja nõukogude liikmed;
 - 1.5 valitsemisalasse kuuluvate eraõiguslike sihtasutuste tegevjuhid, juhatuste ja nõukogude liikmed.
2. Laekunud deklaratsioonide (MHD) üldarv.
Palume eraldi näidata, kui palju laekus deklaratsioone ministeeriumis, kui palju valitsemisala riigiasutustes ja kui palju kokku.
3. Kas oli ametiisikuid, kes **ei esitanud** MHD-d tähtajaks? Märkida arv. Kuna 30. aprill 2005 langes puhkepäevale, tuleb tähtaegselt laekunuks lugeda deklaratsioonid, mis esitati puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval s.o 2. mail 2005.
4. Kas oli deklaratsiooni esitamisest **keeldujaid**? Märkida arv.
5. Kas oli deklarante, kes **täitsid** deklaratsiooni vormi vaid **osaliselt**? Märkida arv.
6. Juhul kui oli seaduserikkujaid, tuleb lisada, kuidas sellele on deklaratsioonihoidja poolt reageeritud.
7. Ametiisikute arv ministeeriumis ja valitsemisalas, kes deklareerisid, et nad **saavad regulaarselt muud tulu** (MHD vorm p 12).
8. Kas ja kui palju on ministeeriumi valitsemisalas riigi osalusega äriühinguid ning eraõiguslikke sihtasutusi? Nimetada äriühingud ja osaluse suurus ning sihtasutused.
9. Kas ministeeriumi kaudu osaletakse mittetulundusühingutes? Nimetada mittetulundusühingud.
10. Kes Teie ministeeriumi ametiisikutest kuuluvad ministeeriumi valitsemisalas olevatesse riigi osalusega äriühingute/sihtasutuste juhatustesse ja nõukogudesse? Märkida ametikoht ja -isikute arv. Kui minister on nimetanud nendesse organitesse isikuid, kes ei ole tema juhitava ministeeriumi ametnikud, märkida ka see.
11. Kas on esinenud **korrupsioonikahtlusi**? Kui jaa, siis mitu juhtumit? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.

12. Kas on esinenud MHD-de **kontrollimisi**? Kui jaa, siis mitu juhtumit? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.
13. Kas on esinenud avastatud **korruptsioonijuhtumeid**? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.
14. Kas kedagi ametiisikutest on **esitatud vastutusele võtmiseks**? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.

Ministeeriumides ja nende valitsemisalades esitas majanduslike huvide deklaratsiooni (edaspidi MHD) **18 193** ametiisikut (seega laekus 2005. aastal 327 deklaratsiooni vähem kui 2004. aastal).

	Ministeerium	Ministeeriumis	Valitsemisalad	Kokku	s.h muu tulu deklareeri- jad
1	Haridus- ja Teadusministeerium	57	126	183	102
2	Justiitsministeerium	73	2685	2758	419
3	Kaitseministeerium	222	2585	2807	2267
4	Keskkonnaministeerium	241	413	654	185
5	Kultuuriministeerium	60	153	213	50
6	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium	314	456	770	343
7	Põllumajandusministeerium	31	65	96	57
8	Rahandusministeerium	197	1377	1574	373
9	Siseministeerium	664	7886	8550	3151
10	Sotsiaalministeerium	50	75	125	85
11	Välisministeerium	462	1	463	66
	Kõik kokku	2371	15822	18193	7098

Korruptsioonivastases seaduses (edaspidi KVS) kehtestatud deklaratsioonide esitamise ja täitmisega seotud rikkumiste arv ministeeriumides ja valitsemisalades oli jätkuvalt küllalt suur. **Hilinemisega** esitas deklaratsiooni **556¹** (1930 võrra vähem kui 2004. aastal), **osaliste andmetega** **179** ametiisikut (39 võrra rohkem kui 2004. aastal). Õigeks ajaks ei laekunud Haridus- ja Teadusministeeriumis 22, Justiitsministeeriumis 53, Kaitseministeeriumis 124, Keskkonnaministeeriumis 7, Kultuuriministeeriumis 8, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumis 4, Põllumajandusministeeriumis 3, Rahandusministeeriumis 17, Siseministeeriumis 283, Sotsiaalministeeriumis 16, Välisministeeriumis 19 deklaratsiooni.

Ministeeriumidele saadetud küsimustiku punkt 4 kohaselt tuli märkida deklaratsiooni esitamisest keeldujate arv. **Keeldujaid** (sh deklaratsiooni mitteesitajaid) oli 2005. aastal kokku **332** isikut.

¹ Arvud sisaldavad andmeid nii ministeeriumi kui valitsemisala asutuste kohta.

Justiitsministeeriumi esitatud aruandes on märgitud, et deklaratsiooni jättis esitamata 262 ametiisikut². Sotsiaalministeeriumi aruandes on kirjas, et deklaratsiooni ei esitanud 20 ametiisikut, samas on täpsustatud, et deklaratsioonihoidjal puuduvad andmed, kui paljud viidatud isikutest ei saanud teadet kätte ja kui paljud ametiisikutest teadet eirasid. Kultuuriministeeriumi aruandes oli keeldujaid märgitud 50³.

Valitsusasutused reageerisid seaduse rikkumistele (küsimustiku punkt 6) järgmiselt: ametiisikute poole pöördui meeldetuletus- ja märgukirjadega, nõuti seletuskirju ning tehti nii suulisi kui kirjalikke märkusi (Haridus- ja Teadusministeerium, Justiitsministeerium, Rahandusministeerium, Siseministeerium, Sotsiaalministeerium, Välisministeerium).

Kultuuriministeerium ja Põllumajandusministeerium on vastanud, et tahtlikke seaduserikkumisi polnud (samas, deklaratsiooni esitamise hilinesid esimesel juhul 8 ja teisel juhul 3 ametiisikut). Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium pole nimetatud küsimusele vastanud.

Ministeeriumides ja valitsemisalades on muu tulu saajaid kokku **7098**, see on 39,02% kõikidest eespool toodud deklarantidest (2004. aastal 34,51%).

Vastavalt ministeeriumidele esitatud küsitlustele ja ministeeriumide poolt antud informatsioonile oli ametiisikuid riigi osalusega äriühingute juhtorganitesse nimetatud alljärgnevalt:

1. Haridus- ja Teadusministeeriumis kuulub ministeeriumi valitsemisalas oleva riigi osalusega äriühingu juhtorganisse 3 ministeeriumi ametnikku: Haridus- ja Teadusministeeriumi riigivaratalituse juhataja kt, üldosakonna juhataja ja koolivõrgubüroo juhataja.
2. Justiitsministeeriumi valitsemisalas oleva riigi osalusega äriühingu juhtorganisse ministeeriumi ametnikke ei kuulu. Küll aga on justiitsminister nimetanud äriühingu nõukogu liikmeks 3 isikut: AS-i Standard juhatuse esimehe, Amserv Grupp AS-i juhatuse esimehe ja Tartu Vangla direktori.
3. Kaitseministeeriumi valitsemisalas oleva riigi osalusega AS-i E-Arsenal nõukogu esimeheks on määratud ministeeriumi ametnik: hangete osakonna juhataja. Kaitseminister on nimetanud AS-i Arsenal nõukokku AS-i Tele 2 liikme, PW Partnersi liikme ja 2 liiget juhatusse.
4. Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega äriühingute juhatustesse või nõukogudesse kuulub 8 ministeeriumi ametnikku: 4 osakondade ja teenistuste juhatajat ja 4 nõunikku. Keskkonnaminister on ministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega äriühingute juhatuste ja nõukogude liikmeks nimetanud 15 isikut.
5. Kultuuriministeeriumi valitsemisalasse kuuluvate riigi osalusega äriühingute ja sihtasutuste juhatustesse ja nõukogudesse kuulub kokku 13 ametnikku: kantsler, asekancler, 3 kunstide osakonna nõunikku, kultuuriväärtuste osakonna nõunik,

² Enamuses on deklaratsiooni mitteesitajatest need ametiisikud, kes peavad deklaratsiooni esitama vastavalt KVS § 13 lõikele 3 või lapsehoolduspuhkusel viibijad.

³ Enamus on erinevate nõukogude liikmed.

eelnõude ja juriidilise nõustamise osakonna juhataja ja peaspetsialist, riigivarabüroo juhataja, välissuhete osakonna juhataja, spordiosakonna juhataja, eelarve- ja majandusanalüüsi osakonna juhataja, meedia- ja autoriõiguse osakonna juhataja ning lisaks minister. Väljaspool ministeeriumi on minister nimetanud Eesti Filmi SA liikmed, Kunstimuuseumi Ehituse SA liikmed ja 10 isikut teiste sihtasutuste nõukogude liikmeks.

6. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega äriühingute ja sihtasutuste nõukogudesse on minister nimetanud 26 ministeeriumi ametiisikut: kantsleri, 2 asekanterit, 8 osakonnajuhatajat, 1 osakonnajuhataja asetäitja, 3 nõunikku, 3 talitusejuhatajat, 6 peaspetsialisti, ameti peadirektori ja asetäitja, ning 45 muud isikut, kes ei ole selle ministeeriumi ametnikud.
7. Põllumajandusministeeriumi valitsemisalas oleva 2 äriühingu (Areto OÜ ja AS Werol Tehased) ja 1 sihtasutuse (Maaelu Edendamise Sihtasutus) nõukogudesse on nimetatud kokku 4 ministeeriumi ametnikku (ametikohti ei ole nimetatud).
8. Rahandusministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute juhtorganitesse kuulub 12 ministeeriumi ametiisikut: kantsler, asekanter, 5 osakonnajuhatajat, 2 talitusejuhataja kt, osakonnajuhataja kt, osakonnajuhataja asetäitja kt, finantspoliitika atašee Brüsselis. Rahandusminister on ministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega äriühingute ja sihtasutuste nõukogude ja juhatuste liikmeks nimetanud 43 isikut.
9. Siseministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega sihtasutuste nõukogudesse ja juhatustesse on minister nimetanud 3 ministeeriumi ametnikku: peadirektori asetäitja, välismaalaste osakonna nõuniku ning rahvastiku ja regionaalala asekanterit. Siseminister on ministeeriumi valitsemisalas olevate riigi osalusega äriühingute nõukogudesse ja juhatustesse nimetanud 10 ametiisikut.
10. Sotsiaalministeeriumi valitsemisalas oleva äriühingu ja sihtasutuste nõukogudesse on nimetatud 6 ministeeriumi ametnikku: kantsler, tervishoiu asekanter, rahvatervise osakonna juhataja, tervishoiuosakonna peaspetsialist, finants- ja varahalduse osakonna vanemanalüütik, hoolekande osakonna lepinguline töötaja.
11. Välisministeeriumi valitsemisalas oleva äriühingu ja sihtasutuste nõukogudesse on nimetatud 5 ministeeriumi ametnikku: minister, asekanter, siseauditi osakonna siseaudiitor, haldusosakonna peadirektor ja poliitika planeerimise osakonna analüüsibüroo direktor.

Kokkuvõtvalt võib komisjonile edastatud informatsiooni alusel väita, et kahel juhul kuulub riigiosalusega eraõigusliku juriidilise isiku juhtorganisse minister, neljal juhul kantsler, seitsmel juhul asekanter, kaheteistkümnel juhul nõunik, kahel juhul ameti peadirektor ja kahel juhul peadirektori asetäitja ning valdavalt on nimetatud nende juhtorganitesse valitsusasutuste keskastmejuhid ja peaspetsialistid.

Ministeeriumide poolt esitatud andmete alusel pole 2005. aastal korruptsioonikahtlusi olnud Haridus- ja Teadusministeeriumis, Justiitsministeeriumis, Kaitseministeeriumis, Kultuuriministeeriumis, Põllumajandusministeeriumis, Sotsiaalministeeriumis ja Välisministeeriumis ning nende valitsemisalades.

Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas on majanduslike huvide deklaratsioone kontrollitud 7 korral, korruptsioonikahtlusi on esinenud ühe isiku puhul (jahinduse ja looduskaitse infosüsteemide peaspetsialist), korruptsioonijuhtumeid on olnud üks (keskkonnateenistuse juhataja), selle kohta edastati materjalid Kaitsepolitsei ametile.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas kontrolliti seoses korruptsioonikahtlusega 2 ametiisiku majanduslike huvide deklaratsioone, korruptsioonijuhtumeid ei esinenud.

Rahandusministeeriumi 149 ametiisiku deklaratsioonide andmeid kontrolliti korruptsioonivastase seaduse § 16 lõike 1 kohaselt äriregistris toodud andmete põhjal. Paralleelselt kontrolliti töökoha- ja tegevuspiirangutega seonduvat. Maksu- ja Tolliamet on kontrollinud muid tulusid saavate ametnike deklaratsioonide vastavust tegelikkusele. Olulisi erinevusi ei tuvastatud. Töö majanduslike huvide deklaratsioonide andmete kontrollimise osas jätkub.

Siseministeeriumi valitsemisalas kontrolliti seoses korruptsioonikahtlusega 4 ametiisiku majanduslike huvide deklaratsioone. Korruptsioonijuhtumeid tuvastati 2, arvandmete esitamise ajaks oli väärteo toimepanemise eest vastutusele võetud neist üks (Narva politseiosakonna kriminaalpolitsei vaneminspektor), teise juhtumi osas menetlus kestis.

Kaitseministeeriumis ja tema valitsemisala asutustes kontrollis Kaitsepolitsei ameti või Kaitsejõudude Peastaabi vastav osakond kõigi nende ametnike ja kaadriväelaste majanduslike huvide deklaratsioone, kes vajavad oma tööks juurdepääsuluba riigisaladusele. Rikkumisi 2005. aastal ei tuvastatud.

1.2. Põhiseaduslikud institutsioonid

Põhiseaduslike institutsioonidena käsitab erikomisjon **Riigikogu Kantseleid, Vabariigi Presidendi Kantseleid, Riigikantseleid, Riigikohut, Õiguskantsleri Kantseleid** ja **Riigikontrolli**. Need institutsioonid esitavad andmeid ilma küsimustikku saamata. Deklaratsiooni esitajad on siin määratletud asutuste juhtide poolt KVS § 14 lõike 1 alusel. Kokku laekus põhiseaduslike institutsioonide ametiisikutelt **196** (2004. aastal 201) deklaratsiooni. Hilinemisega esitas deklaratsiooni **1** ametiisik.

Riigikogu Kantseleis laekus 02. maiks 2004 kokku **51** (2004. aastal 55) deklaratsiooni, Vabariigi Presidendi Kantseleis **10** deklaratsiooni (kantselei direktori asetäitja, osakondade juhtajad, talitusejuhatajad, teenistusejuhataja), Riigikantseleis **104** (2004. aastal 80) deklaratsiooni, s.h ministeeriumide 14 kantseleri deklaratsioonid (neist 3 teenistusest lahkunud). Riigikohtus laekus **6** deklaratsiooni (Riigikohtu direktor, osakondade juhatajad), Õiguskantsleri Kantseleis **5** deklaratsiooni (õiguskantsleri asetäitja-nõunikud, kantselei direktor, osakondade juhatajad-nõunikud, osakondade vanemnõunikud, nõunikud) ja Riigikontrollis **20** deklaratsiooni (direktorid, riigikontrolöri nõunikud, teenistuse juhatajad ja auditijuhid).

1.3. Maavalitsused

Deklaratsiooni esitajad on siin määratletud asutuste juhtide poolt KVS § 14 lõike 1 alusel. Erikomisjonile edastasid andmed kõik 15 maavalitsust. Maavalitsuste esitatud andmete üksikasjalikum ülevaade on toodud alljärgneva tabeli kujul.

	Maavalitsus	Maavalitsuse ametnik	Maavalitsuse hallatava riigiasutuse juht	SA juhatuse ja nõukogu liikmed	Kokku	sh muu tulu deklareerijad
1	Harju Maavalitsus	64	8		72	45
2	Hiiu Maavalitsus	34	4	16	54	29
3	Ida-Viru Maavalitsus	70	7		77	18
4	Jõgeva Maavalitsus	44	6	11	61	22
5	Järva Maavalitsus	45	47	17	109	36
6	Lääne Maavalitsus	43	6	7	56	26
7	Lääne-Viru Maavalitsus	33	6	4	43	7
8	Põlva Maavalitsus	20	3	1	24	12
9	Pärnu Maavalitsus	50	5		55	12
10	Rapla Maavalitsus	47	10	7	64	17
11	Saare Maavalitsus	37	6		43	14
12	Tartu Maavalitsus	46	9	10	65	15
13	Valga Maavalitsus	32	5	20	57	7
14	Viljandi Maavalitsus	46	6	5	57	23
15	Võru Maavalitsus	28	3	20	51	10
	Kõik kokku	639	131	118	888	293

Seega maavalitsuste ametiisikute ja maavalitsuste hallatavate riigiasutuste juhtide ning sihtasutuste tegevjuhtide, juhatuste ja nõukogude liikmete esitatud deklaratsioonide **üldarv** on erikomisjonile saadetud arvandmete alusel kokku **888**.

Hilinemisega esitas deklaratsiooni **17**, **osaliste andmetega 5** ja deklaratsiooni jätsid **esitamata 10** ametiisikut.

Ametiisikute arv maavalitsustes ja maavalitsuste hallatavates riigiasutustes, kes deklareerisid regulaarse muu tulu saamist (hüvitis, pension, tasu pedagoogilise töö eest, ettevõtlusest saadav tulu jm), moodustas **293**.

1.4. Avalik-õiguslike ülikoolide rektorid

Avalik-õiguslike ülikoolide rektorid on KVS § 14 lõike 9 järgi majanduslike huvide deklaratsioonide hoidjaks ülikooli osalusega äriühingu juhatuse ja nõukogu liikmetele ja ülikooli asutatud sihtasutuse tegevjuhile, juhatuse ja nõukogu liikmetele.

Erikomisjonile saadetud andmed on järgmised.

Tartu Ülikool osaleb 15 äriühingus või sihtasutuses (OÜ Elementum, OÜ Tartu Ülikooli Kirjastus, OÜ Tartu Ülikooli Raamatupood, OÜ Tartu Ülikooli Kesklinna Apteek, OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek, OÜ Tartu Ülikooli Tehnoloogiapark, OÜ Vana Kohvik, Tartu Ülikooli SA, SA Kääriku - Tehvandi Olümpiakeskus, SA Strateegiliste Algatuste Keskus, SA Tartu Teaduspark, SA Tartu Ülikooli Kliinikum, SA Ülikoolide Keskus Saaremaal, SA Juridicum, Eesti Infotehnoloogia SA, SA Eesti Agrenska Fond).

Nimetatud eraõiguslike juriidiliste isikute juhatuste ja nõukogude liikmetest esitasid deklaratsiooni **103**, nendest mittetähtaegselt **21** ametiisikut, **20** ametiisikut jätsid deklaratsiooni esitamata (2 deklaranti esitasid teatise deklaratsiooni mitteesitamise põhjuste kohta).

Tallinna Ülikool on asutaja ühes sihtasutuses (SA Ülikoolide Keskus Saaremaal). Laekunud deklaratsioonide üldarv on **4**.

Eesti Muusikaakadeemia on asutaja ühes sihtasutuses (SA Tartu Muusikafestivalid), kus tal on kaks esindajat ja mõlemad nõukogu liikmed on tähtjaks deklaratsiooni esitanud. Seega on deklaratsioonide üldarv **2**.

Tallinna Tehnikaülikool on asutaja üheksas sihtasutuses (Eesti Infotehnoloogia SA, SA TTÜ Arengufond, Tallinna Tehnoloogiapargi Arendamise SA, SA TTÜ Materjalitööstustehnoloogiate Siirdekeskus, SA Eesti Tehniliste Põllukultuuride Töötlemispark, SA Strateegiliste Algatuste Keskus, SA Tallinna Tehnika- ja Teaduskeskus, SA Ülikoolide Keskus Saaremaal, Tallinna Ülikoolide SA) ja viies äriühingus (AS Vähiuuringute Tehnoloogia Arenduskeskus, OÜ TTÜ Sport, OÜ Haridusmeedia, OÜ ELIKO Tehnoloogia Arenduskeskus, OÜ TTÜ Sütiste Maja).

Eraõiguslike juriidiliste isikute juhatuste ja nõukogude liikmetelt laekus rektorile kokku **77** majanduslike huvide deklaratsiooni.

Tallinna Tehnikaülikooli asutatud sihtasutuste juhatuste ja nõukogude liikmetelt laekus kokku **58** deklaratsiooni, nendest **37** esitati tähtjaks ja **11** deklaratsiooni tähtaega rikkudes. Majanduslike huvide deklaratsiooni jätsid esitamata **10** ametiisikut.

Tallinna Tehnikaülikooli osalusega äriühingute juhatuste ja nõukogude liikmetelt laekus kokku **19** deklaratsiooni, nendest **15** esitati tähtjaks ja **1** deklaratsioon hilinemisega. Majanduslike huvide deklaratsiooni jätsid esitamata **3** ametiisikut.

Eesti Põllumajandusülikooli andmetel laekus rektorile osahingute ja sihtasutuste juhatuste ning nõukogude liikmetelt **9** deklaratsiooni.

Eesti Kunstiakadeemia osaleb OÜ-s MoeMix ja on asutaja sihtasutuses G9. Akadeemia rektori andmetel laekus rektorile **32** majanduslike huvide deklaratsiooni, neist **6** esitati mittetähtaegselt.

1.5. Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nõukogud

Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nõukogud on sama avalik-õiguslike juriidiliste isikute juhatuste liikmete deklaratsioonihoidjaks (KVS § 14 lõige 8).

Eesti Töötukassa nõukogule esitasid deklaratsiooni 2005. aastal kokku **5** ametiisikut: 3 juhatuse liiget ja 2 endise juhatuse liiget, Eesti Haigekassa nõukogule kokku **5** juhatuse liiget. Ringhäälingunõukogule esitasid deklaratsiooni kõik Eesti Televisiooni ja Eesti Raadio juhatuse praegused (5) ja endised (4) liikmed- kokku **9** deklaratsiooni. Tagatisfondi nõukogule esitati **1** deklaratsioon ja Rahvusraamatukogu nõukogule **1** deklaratsioon. Eesti Kultuurkapitali nõukogule laekus **1** deklaratsioon, mis on kajastatud Kultuuriministeeriumi poolt esitatud arvandmetes. Rahvuskooper Estonia Nõukogu pole andmeid esitanud.

2. Kohalike omavalitsuste (valdade/ linnade) volikogude andmed

Linnade ja valdade volikogu esimeestele saadeti vastamiseks järgmine küsimustik:

1. Kes ametiisikutest esitasid MHD volikogu poolt määratud komisjonile?

- 1.1 volikogu liikmed;
- 1.2 volikogu ametiisikud;
- 1.3 valla/linna valitsuse ametiisikud;
- 1.4 valla/linna ametiasutuste juhid;
- 1.5 valla/linna ametiasutuse hallatavate asutuste juhid;
- 1.6 omavalitsuse osalusega äriühingute juhatuste ja nõukogude liikmed;
- 1.7 omavalitsuse osalusega eraõiguslike sihtasutuste juhatuste ja nõukogude liikmed.

2. Laekunud deklaratsioonide (MHD) üldarv.

3. Kas oli ametiisikuid, kes **ei esitanud** MHD-d tähtajaks. Märkida arv.
Kuna 30. aprill 2005 langes puhkepäevale, tuleb tähtaegselt laekunuks lugeda deklaratsioonid, mis esitati puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval s.o 2. mail 2005.
4. Kas oli deklaratsiooni esitamisest **keeldujaid**? Märkida arv.
5. Kas oli deklarante, kes **täitsid** deklaratsiooni vormi vaid **osaliselt** ? Märkida arv.
6. Juhul kui oli seaduserikkujaid, tuleb lisada, kuidas sellele on deklaratsioonihoidja poolt reageeritud.
7. Ametiisikute arv, kes deklareerisid, **et nad saavad regulaarselt muud tulu** (MHD vorm p 12).
8. Kas ja kui palju on valla/linna osalusega äriühinguid? Nimetada äriühingud ja valla/linna osaluse suurus.
9. Kas vallas/linnas on kohaliku omavalitsuse asutatud eraõiguslikke sihtasutusi? Nimetada need.
10. Kas vald või linn osaleb mittetulundusühingutes? Nimetada mittetulundusühingud.
11. Avalikustamisele kuuluvate deklaratsioonide üldarv.
Kelle MHD-d, millal ja kus avalikustatakse KVS § 15 lõike 3 kohaselt.
12. Avalikustamisele mittekuuluvate deklaratsioonide üldarv.
13. Kas on esinenud **korruptsioonikahtlusi**? Kui jaa, siis mitu juhtumit? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.
14. Kas on esinenud MHD-de **kontrollimisi**? Kui jaa, siis mitu juhtumit? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.

15. Kas on esinenud avastatud **korruptsioonijuhtumeid**? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv.

16. Kas kedagi ametiisikutest on **esitatud vastutusele võtmiseks**? Näidata ametikoha nimetus ja isikute arv

2.1. Andmed linnadelt

Majanduslike huvide deklaratsioonide arvandmeid esitas 39 linnavolikogu. Ühtekokku laekus **4247** majanduslike huvide deklaratsiooni: Elva 41, Haapsalu 93, Jõgeva 69, Jõhvi 32, Kallaste 21, Keila 49, Kilingi-Nõmme 17, Kiviõli 39, Kohtla-Järve 154, Kunda 27, Kuressaare 108, Kärdla 26, Loksa 27, Maardu 36, Mustvee 24, Mõisaküla 29, Narva 120, Narva-Jõesuu 25, Paide 68, Paldiski 30, Põltsamaa 60, Põlva 39, Pärnu 143, Püssi 19, Rakvere 71, Saue 42, Sillamäe 39, Sindi 23, Suure-Jaani 28, Tallinn 1814, Tamsalu 37, Tapa 43, Tartu 491, Tõrva 25, Türi 53, Valga 86, Viljandi 71, Võhma 26, Võru 102.

Esitamise tähtaega rikkus **105** ametiisikut, s.o 2,47% (29 võrra rohkem kui 2004. aastal). Deklaratsiooni esitamisest keeldus **8** (25 võrra vähem kui 2004. aastal). Osaliste andmetega deklaratsiooni esitas **124** ametiisikut (2004.aastal esitati 124 osaliste andmetega deklaratsiooni). Muu tulu saamist on deklareerinud **1869** isikut (s.o 44%). 2004. aastal oli see arv 146 isiku võrra suurem. Deklaratsioonidest avalikustati **1308** (s.o 30,8%), avalikustamise protsent on sama mis 2004. aastal (3 linna ei ole välja toonud täpset avalikustamisele kuuluvate deklaratsioonide arvu).

Korruptsioonikahtlusi on esinenud 1 juhul, andmed on edastatud majanduspolitseile.

2.2. Andmed valdadelt

Majanduslike huvide deklaratsioonide arvandmeid esitas 202 vallavolikogu. Ühtekokku laekus **4998** majanduslike huvide deklaratsiooni: Abja 24, Aegviidu 15, Ahja 19, Alajõe 15, Alatskivi 26, Albu 15, Ambla 25, Anija 48, Antsla 43, Are 22, Aseri 26, Audru 42, Avanduse 21, Avinurme 20, Emmaste 13, Haanja 17, Haaslava 21, Halinga 43, Haljala 47, Halliste 28, Hanila 26, Harku 37, Helme 17, Hummuli 18, Häädemeeste 36, Iisaku 32, Illuka 10, Imavere 23, Juuru 19, Jõelähtme 47, Jõgeva 50, Jõhvi 16, Järva-Jaani 32, Järvakandi 28, Kaarma 34, Kabala 18, Kadrina 40, Kaisma 12, Kaiu 21, Kambja 25, Kanepi 30, Kareda 18, Karksi 39, Karula 17, Kasepää 14, Kehtna 33, Keila 31, Kernu 37, Kihelkonna 20, Kihnu 20, Kiili 29, Koeru 29, Kohila 38, Kohtla 16, Kohtla-Nõmme 19, Koigi 22, Kolga-Jaani 24, Konguta 14, Koonga 17, Kose 33, Kullamaa 22, Kuusalu 52, Kõlleste 13, Kõo 20, Kõpu 21, Kõue 21, Kõrgesaare 17, Käina 32, Kärla 18, Käru 11, Laekvere 24, Laeva 16, Laheda 20, Laimjala 18, Lasva 18, Lavassaare 12, Lehtse 25, Leisi 29, Lihula 48, Lohusuu 16, Loksa 33, Luunja 19, Lüganuse 18, Lümanda 14, Maidla 14, Martna 18, Meeksi 14, Meremäe 29, Mikitamäe 14, Misso 17, Mooste 15, Muhu 21, Mustjala 16, Mõniste 18, Mäetaguse 29, Mäksa 14, Märjamaa 59, Nissi 28, Noarootsi 15, Nõo 19, Nõva 19, Oisu 21, Olustvere 16, Orava 20, Orissaare 30, Oru 16, Otepää 60, Padise 25, Paide 29, Paikuse 32, Paistu 26, Pajusi 24, Pala 24, Palamuse 22, Palupera 17, Peipsiääre 17, Pihtla 18, Piirissaare 7, Puhja 25, Puka 20, Puurmanni 27, Põdrala 13, Põltsamaa 36, Põlva 27, Pärsti 37, Põide 19, Pühalepa 23, Raasiku 31, Rae 44, Raikküla 19, Rakke 34, Rakvere 24, Rannu 15, Rapla 52, Ridala 33, Risti 15, Roosna-Alliku 19, Ruhnu 8, Rõngu 33, Rõuge 39, Rägavere 25, Räpina 52, Saarde 14, Saare 20, Saarepeedi 16, Saksi 13, Saku 51, Salme 20, Sangaste 23, Saue 31, Sauga 34, Sonda 15, Surju 15, Suure-Jaani 17, Sõmerpalu 19, Sõmeru 19, Tabivere 23, Taebla 26, Taheva 16,

Tahkuranna 25, Tali 12, Tamsalu 20, Tartu 32, Tarvastu 22, Toila 26, Tootsi 12, Torgu 12, Tori 33, Torma 27, Tudulinna 15, Tõlliste 24, Tõstamaa 16, Tähtvere 17, Türi 27, Urvaste 23, Vaivara 38, Valgjärve 20, Valjala 20, Vara 23, Varbla 18, Varstu 20, Vasalemma 30, Vastemõisa 15, Vastse-Kuuste 19, Vastseliina 37, Veriora 23, Vigala 26, Vihula 30, Viimsi 59, Viiratsi 24, Vinni 53, Viru-Nigula 25, Vormsi 17, Võnnu 20, Võru 32, Väike-Maarja 43, Vändra alev 26, Vändra vald 25, Värskä 35, Väätša 27, Õru 12, Ülenurme 25.

Esitamise tähtaega rikkus **165** ametiisikut, s.o 3,28% (2004. aastal 3,04%). Deklaratsiooni esitamisest keeldus **49** (17 võrra vähem kui 2004. aastal). Osaliste andmetega deklaratsiooni esitas **81** ametiisikut (2 võrra vähem kui 2004. aastal). Muu tulu saamist on deklareerinud **2596** isikut (s.o 51,9%). 2004. aastal moodustas muu tulu saajate hulk 49,9% deklarantide arvust. Deklaratsioonidest avalikustati **3748** (s.o 75%). 2004. aastal oli avalikustamise protsent 66,1%.

Korruptsioonikahtlusi kontrolliti 1 juhul, materjalid edastati politseiprefektuurile ja Maksu- ja Tolliametile.

3. Koondandmed MHD laekumiste ja KVS rikkumiste kohta 2005. aastal MHD laekumised

Jrk	Deklaratsioonihoidja	MHD arv 2005	MHD arv 2004	Võrdlus 2005
1.	Riigikogu korrupsioonivastane erikomisjon	393 (seisuga 02.05.2005)	398 (seisuga 03.12.2004)	
2.	Ministeeriumid	2371	1666	705
	Valitsemisalad	15 822	16 854	-1 032
	Ministeeriumid ja valitsemisalad kokku	18193	18520	-327
3.	Põhiseaduslikud institutsioonid			
	Riigikogu Kantselei	51	55	-4
	Vabariigi Presidendi Kantselei	10	10	sama
	Riigikantselei	104	80	24
	Riigikohtu Kantselei	6	6	sama
	Õiguskantsleri Kantselei	5	27	-22
	Riigikontroll	20	23	-3
	Kokku	196	201	-5
4.	Maavalitsused ja nende hallatavad riigiasutused	888	708	180
5.	Linna- ja maakohtute andmed pankrotihaldurite kohta	arv sisaldub Justiitsministeeriumi andmetes	80	
6.	Avalik-õiguslikud ülikoolid äriühingute ja sihtasutuste juhatuste, tegevjuhtide ja nõukogude liikmete kohta (MHD-d esitatakse ülikooli rektorile)			
	Eesti Kunstiakadeemia	32		32
	Eesti Muusikaakadeemia	2	2	sama
	Eesti Põllumajandusülikool	9	14	-5
	Tallinna Ülikool	4	1	3
	Tallinna Tehnikaülikool	77	21	56
	Tartu Ülikool	103	87	16
	Kokku	227	125	102
6.	Eesti Pank sihtasutuse juhatuse ja nõukogu liikmete kohta	3	4	-1
7.	Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nõukogude andmed juhatuste liikmete kohta			
	Eesti Haigekassa nõukogu	5	7	-2
	Eesti Töötukassa nõukogu	5	5	sama
	Eesti Rahvusraamatukogu Nõukogu	1		1
	Eesti Kultuurkapitali nõukogu	1		1
	Rahvuskooper Estonia Nõukogu	ei esitanud		
	Ringhäälingunõukogu	9		9
	Tagatisfondi nõukogu	1		1
	Eesti Liikluskindlustus Fond	likvideeritud	3	
	Kokku	22	15	10
8.	Kohalike omavalitsuste volikogude andmed: linnavolikogud (39 linna) vallavolikogud (202 valda)	4247 3748	4388 5228	-141 -1480
	Kokku	7995	9616	-1621
Kokku on Eestis esitatud		27 917	29 667	-1 750

KVS rikkumised 2005. aastal erikomisjonile esitatud andmete alusel

Seaduserikkumine väljendus	Isikute arv 2005. aastal	Isikute arv 2004. aastal	Võrdlus 2004. aastaga
MHD tähtjaks mitteesitamine	882	2779	-1897
MHD üldse esitamata jätmise või esitamisest keeldumine	432	107	325
MHD vaid osaline täitmine	389	390	-1
Kokku	1703	3276	-1573

Seega toimus 2005. aastal ametiisikute poolt majanduslike huvide deklaratsioonide esitamisega seotud KVS sätete rikkumise vähenemise tendents. Nii on rikkujate üldarv vähenenud 1573 võrra. MHD-de tähtjaks mitteesitamine on vähenenud 1897 võrra, mille taga võib näha deklaratsioonikogujate järjepidevat tööd suhtlemisel ametiisikutega, tuletamaks meelde nende seadusega pandud kohustust deklareerida oma majanduslikke huvisid. Samas on 2005. aastal suurenenud deklaratsiooni esitamisest keeldujate arv 325 võrra. Valdavalt on deklaratsiooni esitamisest keeldujateks ametiisikud, kes peavad deklaratsiooni esitama 2 aasta jooksul pärast ametikohalt lahkumist.

KVS § 18 lõike 3 kohaselt peab ametiisiku poolt deklaratsiooni tähtpäevaks esitamata jätmise korral Riigikogu esimees, vastav minister, asutuse juht või kohaliku omavalitsuse volikogu esimees avaldama selle kohta ametliku teate Riigi Teataja Lisas ühe kuu jooksul, arvates seaduserikkumise teatavaks saamisest.

Riigi Teataja Lisas avalikustatud andmed KVS rikkumiste kohta

KVS § 18 lõike 3 nõude täitmiseks

Avalikustamise kuupäev	RTL nr	Avalikustaja	Kelle rikkumise kohta
9.06.2005	62	Häädemeeste Vallavolikogu	2 volikogu liiget on jätnud MHD tähtpäevaks esitamata
14.07.2005	79	Toila Vallavolikogu	3 volikogu liiget on jätnud MHD tähtpäevaks esitamata
16.08.2005	89	Väätsa Vallavolikogu	1 volikogu liige, 1 endine volikogu liige ja äriühingu nõukogu liige on jätnud MHD tähtpäevaks esitamata
18.08.2005	90	Türi Vallavalitsus	2 volikogu liiget ja 1 lasteaia juhataja on jätnud MHD tähtpäevaks esitamata ning 1 volikogu liige on jätnud deklaratsiooni esitamata
15.09.2005	96	Helme Vallavolikogu	1 volikogu liige on jätnud oma MHD tähtpäevaks esitamata
20.09.2005	98	Iisaku Vallavalitsus	1 volikogu liige on jätnud oma MHD esitamata

Kui 2005. aastal oli majanduslike huvide deklaratsioonide esitamisega seotud rikkumiste arv kokku 1703, siis nimetatud rikkumised avalikustati deklaratsioonihoidjate poolt vaid 10 ametiisiku osas. Rikkumiste avalikustamine moodustab 0,6% kõikidest esitamise tähtaega rikkunud ametiisikutest (2004. aastal oli nimetatud protsent 0,5 ja 2003. aastal 2,4). Seega

pole deklaratsioonihoidjad jätkuvalt täitnud nendel lasuvat kohustust teha avalikkusele teatavaks majanduslike huvide deklaratsiooni mitteesitajad.

4. Riigikogu erikomisjonile esitatud majanduslike huvide deklaratsioonidest

2005. aasta märtsikuu lõpus väljastas erikomisjon 373-le ametiisikule, kelle deklaratsioonihoidjaks komisjon oli, deklaratsiooni vormi ja esitamise juhendi paberkandjal. Seoses aprillis toimunud muudatustega Riigikogu liikmete koosseisus ja Vabariigi Valitsuse uue koosseisu moodustamisega, muutus ka deklaratsiooniesitajate koosseis ning deklaratsioonide arv. 2005. aasta 2. maiks laekus erikomisjonile 393 deklaratsiooni.

Üks deklaratsioon jäi esitamata ametiisiku raske haiguse tõttu ja viis ametiisikut esitasid deklaratsiooni mõnepäevase hilinemisega. Ametiisikud, kes jätsid deklaratsiooni õigeaks ajaks esitamata, esitasid kirjalikud selgitused, komisjon vaatas nende põhjendused läbi ja aktsepteeris neid.

2005. aasta 30. juuni Riigi Teataja Lisas (RTL 2005, 71) avalikustati 227 ametiisiku majanduslike huvide deklaratsioonid.

Pärast regulaarset majanduslike huvide deklaratsioonide esitamist aprillis 2005 laekus erikomisjonile aasta jooksul uusi deklaratsioone isikutelt, kelle varaline seis ja varalised kohustused olid varasema deklaratsiooniga võrreldes muutunud või kes esitasid deklaratsiooni seoses uuele ametikohale asumisega. Selliseid deklaratsioone laekus erikomisjonile 2005. aasta detsembrikuu lõpuks kokku 70. Nimetatud arv sisaldab ka erikomisjoni poolt oktoobrikuus korraldatud vaheküsitluse käigus esitatud deklaratsioone ametiisikult, kelle varaline seis oli pärast regulaarse deklaratsiooni esitamist KVS § 13 lõike 2 mõtte kohaselt muutnud. Erikomisjon küsitles 91 Riigikogu liiget, 16 ministrit ja abiministrit, 14 maavanemat. Küsitluse haarati neid ametiisikuid, kes polnud pärast regulaarse iga-aastase deklaratsiooni esitamist või uude ametisse asumist uut deklaratsiooni komisjonile esitanud.

Vastavalt KVS-i § 15 lõikele 2 avalikustas erikomisjoni aasta jooksul kokku 253 deklaratsiooni, 38 deklaratsiooni (esitati 2005. aastal) andmed avalikustati jaanuaris 2006. (RTL 2006, 7).

KVS-i sätetes ei ole otseselt nõutud, et deklaratsioonihoidja peab pidevalt kontrollima kõikide esitatud deklaratsioonide õigsust. Reeglina erikomisjon ei kontrolli deklareeritud andmete õigsust vastavate registrite kaudu, kuid nõuab täpsustusi ja selgitusi, kui andmeväljad on täitmata, on puudulikult täidetud või on ilmne, et esinevad ebatäpsused. Puuduste või ebatäpsuste kõrvaldamiseks pööratakse koheselt deklarandi poole. Suurt tähelepanu pööratakse deklaratsioonidele, mis kuuluvad avalikustamisele Riigi Teataja Lisas. Puudulike andmete täpsustamine on oluline, et vältida avalikkuse eksitamist ebapiisava informatsiooniga.

KVS-i § 16 kohaselt on deklaratsioonihoidjal kohustus kontrollida deklareeritud andmete vastavust tegelikkusele korrupsioonikahtluste korral.

2005. aastal ei ole erikomisjon algatanud kellegi vastu ametlikku kontrolli KVS § 16 alusel. Küll aga on komisjonile saadetud avalduste lahendamise käigus teostanud nn võrdlevat kontrollimist mõne deklaratsiooni punktis kajastatud andmeosas. Kahel juhul, arvestades

asjade keerukust, on komisjonile saadetud avaldus edastatud kontrollimiseks politseile, ühel juhul on avalduse lahendamise käigus ilmnenu puudused ka teise deklaratsioonihoidja töös, millele erikomisjon reageeris põhjaliku tähelepanujuhtimisega ja meetodilise juhendamisega.

Erikomisjonile esitatud deklaratsioonide alusel on alljärgnevalt tabeli kujul välja toodud avaliku sektori juhtivate ametiisikute 2005. aasta laenukoormus.

1.	Riigikogu liikmed	57	53 109 463
2.	Vabariigi Valitsuse liikmed	11	6 709 185
3.	Vabariigi President	1	132 669
4.	Riigisekretär	1	253 679
5.	Kaitseväge juhataja	1	407 733
6.	Õiguskantsler	1	1 894 000
7.	Riigikohtu liikmed	7	5 247 076
8.	Maavanemad	10	2 236 423
9.	Suursaadikud	9	5 602 087
10.	Eesti Panga Nõukogu ja liikmed	2	1 530 502
11.	Eesti Panga President	1	405 000
12.	Ringkonna-, haldus-, linna- ja maakohutute esimehed	15	5 951 980
13.	Riigi peaprokurör	1	1 735 238
	Kokku	117	85 215 035

2005. aastal on deklareerinud muu tulu saamist 79 Riigikogu liiget. Nii on Riigikogu liikmed 17-l juhul deklareerinud tulu saamist õppe- ja teadusasutustest, 24-l juhul kohalike omavalitsuse volikogudest (sh halduskogudest). 30-l juhul on deklareeritud sihtasutuse nõukogu, 51-l juhul äriühingu nõukogu ja 16-l juhul avalik õigusliku juriidilise isiku nõukogu liikme tasu saamist. Veel on deklareeritud muu regulaarse tulu (üüri- ja renditulu, honorarid, toetused, pensionid, autoritasud, tulu vallasvara müügist jm) saamist 43-l juhul. Esitatud deklaratsioonidest nähtub, et 6 Riigikogu liiget on füüsilisest isikust ettevõtjad.

5. KVS kohaldamisel ilmnenu probleemid

KVS kohaldamise praktika on näidanud jätkuvalt, et KVS vajab muutmist ning majanduslike huvide deklaratsioon praegusel kujul on oma aja ära elanud, kuna ei täida enam seadusest tulenevat eesmärki ennetada korruptsiooni, anda ülevaadet ametiisikute majanduslikest huvidest ning olla oluliseks korruptsiooni vältimise vahendiks.

Erikomisjon toetab Vabariigi Valitsuse poolt heaks kiidetud korruptsioonivastast strateegiat „Aus Riik” aastateks 2004- 2007, milles nähakse ette meetmed majanduslike huvide deklareerimise ennetava mõju suurendamiseks. Samas väljendab erikomisjon kahetsust, et töö nimetatud valdkonnas on seiskunud. Ajal, mil valdav osa informatsioonist on kätte saadav elektroonilistest andmebaasidest, esitatakse deklaratsioonihoidjatele igal aastal ligi 30 000 deklaratsiooni paberikandjal, millele järgneb seaduses sätestatud ametiisikute andmete avalikustamine deklaratsioonihoidja poolt mehhaaniliselt ümbertrükkimise teel.

Komisjonile laekunud ettepanekute ja majanduslike huvide deklaratsiooni vormi muutmise vajalikkuse osas on erikomisjon esitanud oma järeldused Riigikogule ja avalikkusele 2005. aasta märtsis.

Ettepanekud ja järeldused on kättesaadavad arvutivõrgus aadressil:
<http://www.riigikogu.ee/public/Riigikogu/korruptsioon04l.doc>

„Ülevaade korruptsioonivastase seaduse kohaldamisest 2004. aastal” lk 15.
Komisjonile laekunud ettepanekud KVS täiendamiseks ja muutmiseks.

- 1. Kohaliku omavalitsuse vähemusotsustusõigusega äriühingute juhatuse ja nõukogu liikmete jaoks seaduses kehtestatud regulatsiooni on otstarbekas laiendada ka sihtasutustele, mille üheks asutajaks on kohalik omavalitsus. Ühelt poolt oleks regulatsiooni laiendamine sihtasutustele õigustatud ootus. Teisalt väldib see olukorda, kus riigi ja mitme omavalitsuse poolt asutatud sihtasutuse nõukogu liikmed peavad esitama deklaratsioonid kõigile avalikku võimu esindavatele üksustele sihtasutuse asutajatele.*
- 2. Täpsustada KVS § 4 lg 2 punkti 28 selliselt, et oleks üheselt mõistetav deklaratsiooni esitamise kohustus vaid nende sihtasutuste nõukogu ja juhatuse liikmetele, kus riik, kohalik omavalitsus või avalik-õiguslik juriidiline isik on ainuasutaja.*
- 3. Täpsustada seaduses, kellele esitavad oma majanduslike huvide deklaratsiooni sihtasutuse tegevjuhid, juhatuse ja nõukogu liikmed.*
- 4. Täpsustada seaduses (KVS § 14 lg 11), kellele esitavad mittetulundusühingu juhatuse liikmed deklaratsiooni juhul kui mittetulundusühingul puudub revident või revisjonikomisjon (Mittetulundusühingute seaduse § 34 kohaselt on üldkoosolekul õigus määrata revisjoni või audiitorit, mitte kohustus).*
- 5. Muuta MHD sisu ja vormi (täiendada KVS § 9 ja §-ga 11 kinnitatud majanduslike huvide deklaratsiooni vormi).*
- 6. Täpsustada ametiisikute ringi, kes peavad esitama majanduslike huvide deklaratsiooni.*
- 7. KVS § 12 lg 9 osas kaaluda KVS § 4 lg 2 punktides 1-28 loetletud ametiisikute deklaratsioonide üleandmise otstarbekust pärast viie aasta möödumist avalikku arhiivi.*

Majanduslike huvide deklaratsiooni vormi muutmisest

Komisjon on jõudnud järgmistele järeldustele deklaratsiooni vormi osas:

- 1. Punktis 6 on otstarbekas kirjeldada vara üksikasjalikumalt: näidata maatüki suurus, maaliik, kas tegemist on sotsiaal- tulundus-, metsa-, äri- või elamumaaga. Selles punktis peaks kindlasti näitama ka kinnisvara omamist välismaal. Ehitise või selle osa kui vallasvara puhul tuleb näidata ka selle suurus.*
- 2. Punktis 9 “Pangaarved“ (pank, arve liik ja nende arv) ei kajastu deklareerija varaline seis ega majandushuvi. Mida ütleb pangaarve olemasolu pangas, kasvõi välisriigi pangas? Arvet võib iga päev avada või sulgeda või teha ülekandeid ühelt arvelt teisele. Kas arveldused toimuvad miljonite kroonide või mõnetuhande krooni*

kaupa on vaid pangale teada. Nimetatud punkti kirjutamine deklaratsiooni käesoleval kujul on sisutühi. Pole näha ega teada ning seetõttu pole võimalik ka kontrollida suurte summade liikumist sugulaste, sõprade, äripartnerite arvetele. Kuidas pangatehingute kaudu toimunud varalise seisu muutused põhjustavad KVS § 13 lõike 2 nõude täitmise (oluline on varalise seisu muutus vähemalt 30 protsendi ulatuses või üle 100 000 krooni) pole läbipaistev. Seega on vajalik ja otstarbekas kaaluda, kuidas deklaratsiooni punktis 9 deklareeritavad pangaarved peegeldaksid muutusi varalises seisus.

- 3. Punktides 10 ja 11 toodud varaliste kohustuste osas tuleb analüüsida kriteeriume, milliseid kohustusi deklareerida ja milliseid mitte.*
- 4. Punkt 12 „Muud regulaarsed tulud“ on deklareerijate hulgas tekitanud palju küsimusi. Nimetatud punkti eesmärgiks oli KVS §-s 2 nimetatud korruptsiooni vältimise vahendi – töökoha- ja tegevuspiirangute järgimise kontrollimine tegelikkuses. Paraku pole välja kujunenud punkti 12 üheste kriteeriumidega täitmist.*
- 5. Punkti 14 “Dividenditulu (täidetakse Maksu-ja Tolliameti tuludeklaratsiooni alusel)” on eksitava sisuga. Dividenditulu deklareerimist ei saa füüsilise isiku puhul seada sõltuvusse tuludeklaratsioonist, kuivõrd dividenditulu ei ole füüsilise isiku maksustatav tulu ja seda ei deklareerita tuludeklaratsioonis.*
- 6. Deklaratsiooni VI osa “Andmed abikaasa, vanemate ja laste kohta” on iga-aastane poleemika koht. Vaatamata suletud andmetele, ei täida see seadusandja poolt seatud eesmäärke. Seaduse mõte on selles, et VI osa näitaks, kes lähisugulastest ja hõimlastest on seotud ettevõtlusega ja kas see võib põhjustada ametiisiku tegevusala arvestades huvide konflikti. Praegu on MHD isikukeskne, teiste isikute andmete sidumine ametniku omadega on Eestis delikaatne.*

Käesolev ülevaade on läbi arutatud Riigikogu erikomisjoni 20. märtsi 2006 istungil ning esitatakse Riigikogule ja üldsusele. Ülevaates sisalduvaid andmeid on lubatud kasutada ülevaatele otseselt viidates.

Margi Ein
Erikomisjoni esimees